

חוק סליקת שיקים, התשע"ו-2016

1. הגדרות

בחוק זה -

"בנק" - תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, המקבל פיקדונות כספיים בחשבונות עובר ושב כדי לשלם מהם בשיק לפי דרישה, וכן בנק הדואר ובנק ישראל;

"בנק גובה" - בנק המציג שיק לפירעון;

"בנק הדואר" - החברה הבת כהגדרתה בחוק הדואר;

"בנק נמשך" - בנק ששיק משוך עליו;

"חוק הבנקאות (שירות ללקוח)" - חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981;

"חוק הדואר" - חוק הדואר, התשמ"ו-1986;

"חומר מחשב", "מחשב" ו"פלט" - כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

"מסר אלקטרוני" - כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001;

"הנגיד" - כהגדרתו בחוק בנק ישראל, התש"ע-2010;

"סריקה ממוחשבת של שיק" - הליך טכנולוגי המעתיק שיק משני צדיו לחומר מחשב באופן שניתן לאחזר ממנו תוצר קריא הזהה בתוכנו ובצורתו למקור;

"שיק" - כמשמעותו בסעיף 73 לפקודת השטרות;

"שרטוט" - כמשמעותו בסעיף 76 לפקודת השטרות;

"שיק ממוחשב" - חומר מחשב שהוא תוצר של סריקה ממוחשבת של שיק;

"השר" - שר המשפטים.

2. סליקה אלקטרונית של שיקים

(א) על אף האמור בסעיף 44 לפקודת השטרות, הצגה לפירעון של שיק הנקוב במטבע ישראלי בידי בנק גובה לבנק נמשך תיעשה באמצעות הצגת שיק ממוחשב בתקשורת מחשבים בהתקיים אחד מאלה:

(1) השיק הופקד לגבייה בבנק הגובה;

(2) השיק הממוחשב הועבר לגבייה בבנק הגובה, ובלבד שהשיק משורטט

ומודפסות או רשומות עליו מילים האוסרות את העברתו.

(א1) הצגה לפירעון של שיק שאינו נקוב במטבע ישראלי, יכול שתיעשה באמצעות הצגת שיק ממוחשב בתקשורת מחשבים לפי הוראות סעיף קטן (א); השר, בהסכמת הנגיד, רשאי לקבוע בתקנות התאמות להוראות לפי חוק זה הנדרשות לסליקה אלקטרונית של שיק כאמור.

(ב) סירב הבנק הנמשך לפרוע שיק ממוחשב שהוצג לו כאמור בסעיף קטן (א), מכל סיבה שהיא, ישלח לבנק הגובה מסר אלקטרוני שבו מצוינת סיבת הסירוב; הבנק הגובה והבנק הנמשך ימסרו ללקוחותיהם הודעה על סירוב הבנק הנמשך לפרוע שיק ממוחשב כאמור, ואת סיבת הסירוב, באופן שבו הוא נוהג למסור לאותו לקוח הודעות.

(ג) בנק ימסור ללקוח הזכאי לכך, לפי דרישתו, פלט של השיק הממוחשב שמצוינת בו סיבת הסירוב ושם הבנק הגובה.

3. קבילות בהליך משפטי

(א) על אף האמור בכל דין, פלט של שיק ממוחשב שמתקיימים לגביו כל אלה ייחשב לשיק, ויהווה ראיה קבילה להוכחת אמיתות תוכנו בכל הליך משפטי:

- (1) חומר המחשב שממנו הופק הפלט נשמר בצורה מהימנה מעת יצירתו;
- (2) דרך הפקת הפלט יש בה כדי להעיד שהוא זהה בתוכנו לחומר המחשב שממנו הופק;
- (3) תהליך ההמרה לחומר מחשב היה תהליך המרה אמין;
- (4) הבנק נוקט, באורח סדיר, אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר מחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב.

(ב) לעניין סעיף קטן (א), הנגיד רשאי לקבוע בכללים, בהסכמת השר, הוראות לעניין סריקה ממוחשבת של שיק, אופן שמירתו של שיק ממוחשב והליך הפקת הפלט של שיק כאמור.

4. חובת שמירת שיקים ושיקים ממוחשבים

הנגיד, בהסכמת השר לביטחון הפנים, בהתייעצות עם השר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע כללים לעניין חובת שמירת השיקים שהוצגו לפירעון לפי סעיף 2, אופן שמירתם ותקופת השמירה, בהתחשב, בין השאר, בסכום השיק, וכן כללים לעניין חובת שמירת שיקים ממוחשבים.

5. אחריות בשל נזק שנגרם עקב אי-שמירת שיק

בלי לגרוע מהוראות כל דין, הבנק יהיה אחראי כלפי לקוחו לנזק שנגרם עקב אי-שמירת שיק על ידו.

5א. החלת הוראות החוק לעניין שיקים המוצגים לפירעון או הנפרעים על ידי מוסד פיננסי זר

(א) השר, בהסכמת הנגיד ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להחיל בתקנות את ההוראות לפי חוק זה בהתאמות שיקבע, לעניין שיק הנקוב במטבע ישראלי המוצג לפירעון

- (1) בידי מוסד פיננסי זר, בעצמו או באמצעות גורם אחר מסוג שיקבע, לבנק נמשך;
- (2) בידי בנק גובה, בעצמו או באמצעות גורם אחר מסוג שיקבע, למוסד פיננסי זר שהשיק משודך עליו.

(ב) בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר לקבוע התאמות שונות לעניין מוסדות פיננסיים זרים מסוגים שונים ולעניין גורמים שונים שהמוסדות האמורים או הבנקים הגובים פועלים באמצעותם כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) בסעיף זה, "מוסד פיננסי זר" - מוסד פיננסי שהתאגד מחוץ לישראל ואינו בנק, הרשאי לפי דין, לרבות דין זר, להציג שיק לפירעון או לפרוע שיק המשוד עליו, מסוג שקבע השר בתקנות לפי סעיף זה.

5. העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים

(א) הועברה פעילות פיננסית של לקוח מבנק מקורי לבנק קולט לפי הוראות סעיף 1ב5 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), יחולו לגבי ההעברה ההוראות שלהלן, עד תום התקופה שקבע הנגיד לעניין פעילות בשיק ובשיק ממוחשב לפי סעיף 1ב5(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח):

(1) על אף האמור בסעיפים 3 ו-73 לפקודת השטרות, הוצג לפירעון שיק המשוד

על החשבון של אותו לקוח בבנק המקורי, יראו את הבנק הקולט לעניין כל

דין, ממועד העברת הפעילות, כאילו היה הבנק הנמשך;

(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), הבנק הקולט רשאי לסרב לפרוע במזומן

שיק שמתקיים לגביו האמור באותה פסקת משנה, שאינו משורטט;

(2) על אף האמור בסעיף 2(א), בנק קולט רשאי להציג לפירעון שיק כאמור באותו

סעיף, אף אם השיק הופקד לגבייה בבנק המקורי או אם השיק הממוחשב הועבר

לגבייה בבנק המקורי.

(ב) הנגיד, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע בכללים התאמות נוספות הנדרשות לשם העברת

הפעילות הפיננסית של לקוח בין בנקים כאמור בסעיף קטן (א), שיחולו לגבי העברה כאמור.

(ג) בסעיף זה, "בנק מקורי" ו"בנק קולט" - כמשמעותם בסעיף 1ב5(ב) לחוק הבנקאות (שירות

ללקוח).

5.ג. עיצום כספי

(א) היה למפקח יסוד סביר להניח כי בנק הפר הוראה מההוראות לפי החוק כמפורט להלן, רשאי

הוא להטיל עליו עיצום כספי בסך של 50,000 שקלים חדשים:

(1) לא מסר ללקוח הודעה על סירוב הבנק הנמשך לפרוע שיק ממוחשב, בניגוד

להוראות סעיף 2(ב);

(2) לא מסר ללקוח הזכאי לכך פלט של שיק ממוחשב, בניגוד להוראות סעיף 2(ג);

(3) הפר הוראה מההוראות שנקבעו בכללים לפי סעיף 3(ב) או 4.

(ב) על עיצום כספי לפי סעיף זה לגבי בנק כמפורט להלן, יחולו ההוראות המפורטות לצדו:

(1) לגבי בנק שהוא תאגיד בנקאי כאמור בהגדרה "בנק" שבסעיף 1 (בסעיף זה -

תאגיד בנקאי) - ההוראות לפי סעיפים 14ט עד 14טו לפקודת הבנקאות, 1941,

בשינויים המחויבים;

- (2) לגבי בנק הדואר - ההוראות לפי סעיפים 109ב1 עד 109ט1 לחוק הדואר, בשינויים המחויבים.
- (ג) בסעיף זה, "המפקח" - אחד מאלה:
- (1) לעניין תאגיד בנקאי - המפקח על הבנקים שמונה לפי סעיף 5 לפקודת הבנקאות, 1941;
- (2) לעניין בנק הדואר - המפקח לענייני השירותים הכספיים שמונה לפי סעיף 88ג לחוק הדואר.

6. ביצוע ותקנות

השר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה והוא רשאי, בהסכמת הנגיד, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

7. תחילה וכללים ראשוניים

- (א) תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן - יום התחילה).
- (ב) כללים ראשוניים לפי סעיף 4, ייקבעו בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

8. הוראות שעה

(א) בתקופה שמיום התחילה עד תום היום שלפני היום הקובע כמשמעותו לפי סעיפים 56 ו-57(ג) לחוק הדואר (תיקון מס' 11), התשע"ב-2012, יקראו את ההגדרה "בנק הדואר" שבסעיף 1 לחוק זה כך:

"בנק הדואר" - החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986, בנותנה את השירותים הכספיים כהגדרתם באותו חוק מטעם החברה הבת, כמשמעותה בסעיף 88א לחוק האמור.

(ב) על אף האמור בסעיף 7, בתקופה של 18 חודשים מיום התחילה, יקראו את סעיף 2(א), כך שבמקום "תיעשה" יבוא "יכול שתיעשה גם".

(2) נוכח השר כי הבנקים אינם ערוכים ליישום של חוק זה בתום התקופה האמורה בפסקה (1), רשאי הוא, בהסכמת הנגיד ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להאריך, בצו, את התקופה האמורה בשישה חודשים.

איילת שקד
שרת המשפטים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן רבלין
נשיא המדינה